

Mysteriet om Sønderside

I nærheden af Blåvand i det nordlige Vadehav ligger en lang halvø ved navn Skallingen. Skallingen er ca. 10 kilometer lang og ikke mere end 2-3 kilometer bred. Halvøen består af strand, klitter og marskenge.

Mange turister besøger Skallingen om sommeren, ligesom fuglekiggere og mange andre naturinteresserede ofte lægger vejen forbi.

I de senere år er arkæologerne også begyndt at interessere sig for Skallingen. Eller rettere....de er begyndt at interessere sig for det område, der ligger lige nord for Skallingen.

Arkæologerne ved, at der har været et eller andet og sket noget herude i det område, som på gamle kort hedder "Sønderside". Men præcis hvad der har været her, og hvad der er sket, skal udgravninger i området forsøge at fortælle.

Arkæologerne kan se på et kort fra 1648, at landskabet og kysten så meget anderledes ud end i dag.

De ved også, at Vadehavets landskab kan forandre sig meget i løbet af bare få år.

Nu om dage forsvinder der ca. 7 m. om året fra Skallingens strand. Stranden rykker på den måde hele tiden tilbage.

På den anden side ved arkæologerne, at Vadehavet kan aflevere lige så meget sand, på lige så kort tid, hvis de rette forhold er til stede.

Vejr, vind og havstrømmene bestemmer, hvor der forsvinder land og hvor der opstår nyt land.

Arkæologerne havde svært ved at grave i Sønderside. Hvis de skulle finde noget i jorden, skulle de først grave sig igennem et tykt lag af flyvesand, som hele tiden skred ned igen. Jo længere ned de gravede, jo mere vand piblede der op fra undergrunden.

Det lykkedes dog at finde nogle særdeles spændende ting nedenunder sandet.

Det mest overraskende som arkæologerne stødt på, var en hustomt – altså gulvet, eller "bunden" af et hus. Et lille hus godt nok. Men omkring hustomten fandt arkæologerne masser af skår fra potter, skåle, fade og bægre. Alene ved dette hus fandt man over 2000 keramik-skår!

Hvad der end er sket ved Sønderside, er det gået hårdt ud over husets lertøj. Alt var smadret i bitte små stykker! Også glasskårene af fornemt farvet vinduesglas!

Arkæologerne forsøgte senere at sætte nogle af skårene sammen som et puslespil. Det viste sig at huset indeholdt mindst 21 lerkar! Mange af lerkarene stammer mærkeligt nok fra Tyskland og Holland og må være omkring 400 år gamle.

I sandet ved Sønderside fandt arkæologerne også adskillige skrædder-redskaber og mange fiskekroge.

I nærheden af Sønderside findes i øvrigt et sted kaldet Enders Kapel. En slags lille kirke fra middelalderen.

På et tidspunkt har man også begravet druknede og ilanddrevne sømænd ved kapellet. De lokale beboere fortæller, at engang for mellem 300 og 400 år siden skyllede jorden væk omkring kapellet. Herefter lå kranier og skeletdele fra mange druknede søfolk rundt omkring i klitterne.

Arkæologerne sidder altså nu med en masse fund fra Sønderside. De har studeret gamle kort og gamle sagn fra området, og de ved hvordan Vadehavets landskab er skabt.

Kan I hjælpe arkæologerne med at finde ud af hvad der har været ved Sønderside, og hvad der er sket herude?